

Forord

Straffeprocessen er den retsdisciplin, der angår reglerne om behandling af straffesager – først og fremmest politiets efterforskning, anklagemyndighedens tiltalerejsning og straffesagens behandling ved domstolene.

Forholdet mellem den materielle strafferet og straffeprocessen kan i kort form beskrives således, at strafferetten beskæftiger sig med, hvad borgerne må og ikke må, og hvilke konsekvenser det kan få, hvis borgerne ikke gør, som straffelovgivningen anviser. Straffeprocessen beskæftiger sig med, hvorledes processens forskellige aktører skal gå frem, når det skal fastslås, om strafferettens ansvarsbetingelser mv. er opfyldt, og hvorledes den rette sanktion skal findes. Strafferetten kan med andre ord ikke håndhæves uden de straffeprocessuelle regler, idet straffeprocessen fastsætter reglerne for gennemtvindingen af de strafferetlige regler.

Bogen er disponeret således, at den efter et indledende kapitel om de grundlæggende principper i straffeprocessen i vidt omfang følger en straffesags vej gennem retsvæsenet – fra forbrydelsen bliver begået, til der er afsagt endelig dom. Det anbefales, at man har retsplejeloven ved sin side, når man læser denne bog.

De centrale straffeprocessuelle regler fremgår stort set alle af retsplejeloven. Som det fremgår af ordet »retspleje«, tilsigter loven at regulere, hvorledes retten skal »plejes«. Lovens navn gør, at straffeprocessen undertiden også kaldes »strafferetsplejen«.

Retsplejeloven blev vedtaget i 1916 og trådte i kraft i 1919. Den er altså mere end 100 år gammel. Siden lovens tilblivelse er der sket mange og væsentlige ændringer, men straffeprocessens grundlæggende struktur er bevaret. Netop fordi straffeprocessen er en gammel disciplin, der har været underkastet behandling i mange generationer, står denne bog på skuldrene af tidligere tiders straffeprocessuelle fremstillinger.

Bogens primære sigte er undervisningsbrug, og det har lagt en stærk begrænsning på omfanget. Der er således mange detaljer i strafferetsplejens meget omfattende regelkompleks, der ikke er behandlet.

København, august 2021

Trine Baumbach og Thomas Elholm